

ДЕТСКА ГРАДИНА №97 „ИЗГРЕВ“

с. Лозен, Район „Панчарево“, Столична община, ул. „Янко Панайотов“ №29, тел. 02 992 63 04,
e-mail: odz97@mail.bg

28.9.2022 г.

Х Боряна Георгиева

УТВЪРЖДАВАМ: Signed by: BORYANA VALERIEVA GEORGIEVA

МОДЕЛ

**за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна
среда към ДГ№ 97 „Изгрев“**

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към ДГ № 97 „Изгрев“ има за цел:

- 1) постигане на бърза, безболезнена и ефективна адаптация на новопостъпващото дете, чрез активно взаимодействие между семейството и детската градина;
- 2) уеднаквяване подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

Процесът на адаптация към детската ясла / градина е различен за всяко дете. Децата имат различен опит и ниво на самостоятелност поради това едни от тях се адаптират по-лесно, а други по-трудно. Ето защо е важно по време на адаптационния период да се следва темпото на детето.

Излизането от семейна среда и срещата с новата и непознатата е труден период, но и част от живота и развитието на детето. Подобни събития са част от живота на всяко дете-първоначално постъпване в детска градина, а по-късно в училище. За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Родителите в най-голяма степен могат да допринесат за бързата и безболезнена адаптация на детето към детската градина, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап. Доверието, което гласуват на детето, стимулирането му, позволява то да приеме детската градина, новите приятели, новите играчки и цялата среда като своя, в която може да се чувства свободно и сигурно.

Детската градина от своя страна, като институция, по предназначение, изпълнява националните образователни политики. Цялостната дейност и всички практики в детската градина са законово регламентирани, научно обосновани, професионално практикувани и институционално контролирани. Детската градина е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите. Те са участници в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществява чрез Плана за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в детската градина и включва най-разнообразни средства, някои от които са индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето го прави необходимо.

Родителите са длъжни да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето, да се осведомяват за приобщаването (адаптацията) на детето към детската градина и постигнатите резултати. Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да даде модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществения живот.

Постъпването на детето в детска ясла може да започне от 10-месечна възраст до навършване на 3-годишна възраст на детето. В детските ясли се осъществяват грижи за ранно детско развитие в няколко области: здраве и двигателно развитие, познавателно развитие, личностно-емоционално и социално развитие, езиково и комуникативно развитие.

В новопостъпващото дете трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като се наруша създадения динамичен стереотип (например, ползване на биберон, на памперс, на гърне, тоалетна).

При отделни деца в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските сестри, на учителите и другите специалисти работещи в детските ясли и детската градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца. Раздялата с майката/бащата се преживява болезнено почти от всички деца. Те страдат и от това, че се намират в нова обстановка сред непознати хора.

Практиката показва, че има деца, които се приспособяват веднага, а други продължително време - от 2 до 4 месеца след постъпване в детската градина. Приспособяването на детето е и социален процес и в него играе роля придобитото, т.е. личния опит на детето, подготовката му в семейството.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина, при определени обстоятелства може да се включи краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите/медицинските специалисти и родителите, като се уведомява и директора на детската градина.

В ДГ № 97 „Изгрев“ се прилагат множество подходи и прийоми, на първо място индивидуален и холистичен подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите особено през периода на адаптацията.

Препоръки към родителите преди постъпването в детската градина на детето:

- Още преди постъпването в детската градина трябва:
  - Да направят предварително посещение в детската градина в следобедните часове – от 13:00 ч. до 15:00 ч., за да се запознаят с цялостната материална база на детската градина, с образователната среда на групата, с дневната организация, която включва: утринна гимнастика, педагогически ситуации, подвижни игри и развлечения, разходки, закаляващи процедури, хранене, следобеден сън, допълнителни образователни дейности, празници, тържества и др., допълнителни форми за обучение;
  - Два – три месеца предварително в домашни условия да се следва дневния режим и храненето в детската градина;

- Предварително да се започне подготовката на детето към изискванията на новата среда;
- Детето да бъде подкрепено в изграждането на навици за самообслужване при хранене, обличане – събличане, ползване на тоалетна, които навици и умения ще се затвърдят в детската градина;
- Да се формират у детето положителни нагласи, настроения и представи за детската градина; да се говори за детската градина с радост и насърчаване, като за специално и приятно място за децата;
- От полза е когато на детето е обяснено какво е това детска градина. А още по-добре е да му е показано нагледно; Родителите могат да се разхождат с детето около детската градина преди да настъпи момента за първото посещение.
- Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето;
- Родителите своевременно и ежедневно да се информират и консултират за адаптирането, постиженията и поведението на детето, да споделят своите впечатления с персонала.

Препоръки към родителите за по-добра, успешна и безболезнена адаптация на детето към детската градина:

- Може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да се включват нови моменти;
- Целодневният престой да е по-кратък за детето в периода на адаптацията;
- Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора;
- Да е приучено да ползва гърне и/или тоалетна;
- Да дава сигнали за уриниране и дефекация;
- Да има елементарни умения да държи лъжица;
- Да консумира разнообразно приготвена храна – в трикомпонентно меню;
- Ползването на биберони да се преустанови поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина;
- Ползването на памперс е до 1,6 годишна възраст;
- Да пие от чаша;
- Да има опит за общуване и в непозната среда (в градинки, паркове с деца и възрастни);
- Да седи на детско столче;
- Да е дружелюбно към другите деца, да споделя играчки;
- Да прибира играчки на определените места в групата;
- Да е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина, дори с персонала;

- Да обича да слуша музика, да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки, да изпълнява указания на възрастните;
- В периода на адаптация може да идва в групата със своя любима играчка;
- Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин, то се чувства сигурно и спокойно, че не е сбъркало, че не е допуснало грешка;
- Да наблюдава режимни моменти;
- Да се щади емоционалното му състояние;

Предварителна подготовка за раздяла

Подготовката за раздялата е добре да започва вкъщи. На детето може да му се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите – на работа. Трябва предварително да подготвите детето за мисълта за детска градина. Подробно му разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина. Неизвестното плаши детето. То трябва да е запознато с това, което го очаква. Накарайте го да разбере, че вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. **Не забравяйте, че всички ваши емоции се предават на детето!**

Разкажете на учителите за индивидуалните особености на вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето ви.

Когато вече сте в детската градина:

- Когато сте вече в детската ясла/градина, кажете на своето дете, че ще остане за да играе с други деца и ще го вземете по – късно. Можете да опишете деня, който го чака. Детето трябва да знае, че ще остане в детската градина без вас;
- Прегърнете го и преди да си тръгнете, помахайте с ръка за „довиждане“. Раздялата трябва да е кратка и насърчителна;
- Използвайте любимата играчка, с която детето говори и се чувства сигурно. Ако детето иска да си вземе играчка или книжка, не му забранявайте – това за него е част от дома и с нея то ще се чувства по – комфортно. Това му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато;
- Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг;
- Много важни са емоциите на родителя при раздялата. Колкото по – плах и нерешителен е той, толкова по – тревожно ще бъде детето. Родителят не трябва да се тревожи, когато детето плаче;

- На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат (след като то се наобядва или след като се наспи). Така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат, а ще очаква събитието;
- Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно;
- След като вземете детето от детска градина, то може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му;
- Някои деца се уморяват много от новите впечатления, новите приятели, новите дейности, многото хора;
- Ако детето е неспокойно и нервно това означава, че то има неудовлетворени потребности. Не търсете причините единствено само в детската градина. В този случай вие трябва да го прибирате малко по – рано. Проявявайте търпение към капризите на детето – те възникват поради претоварване на неговата нервна система. Не му се карайте – просто насочете вниманието му към нещо по – интересно;
- Постарайте се детето да бъде в спокойна обстановка, без конфликти. Говорете му ласкаво и нежно, по – често го прегръщайте. Не забравяйте да го хвалите за всичко постигнато. Детето се нуждае от вашата постоянна подкрепа. Само по този начин детската градина може да се превърне в място, където то ще се чувства комфортно, а това ще ви осигурява необходимото за работата ви спокойствие; Плачът на дете, което все още не говори, може да означава физиологични потребности на детето, които трябва да се установят и удовлетворят незабавно: храна; вода; сън; ползване на тоалетна; друга потребност;
- Максимално да е близко и менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало къщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, в детската градина да откаже някое – първото, второто или третото. Имаме предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детска градина;
- От значение е и редовното ходене на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения – то е на градина, мама и татко са на работа, а събота и неделя са дните за семейни забавления;
- Желателно е детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка. Сложете в нея всичко необходимо: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка;
- Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата; обувките съответно да са лесни за обуване и събуване – на този етап за предпочитане са обувките без връзки (с лепенки, с ластици);
- В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградени начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на

децата. Три годишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина;

- Осъществява се ежедневен контакт с учителите (медицинските сестри); родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по – лесно при взаимно доверие;
- Мили родители, не пропускайте първата родителска среща! Тя обикновено се състои в началото на учебната година. На нея ще имате възможност да се запознаете с: вътрешния ред на работа на детската градина; последователността на режимните моменти (ако вече не сте запознати с тях); да зададете въпросите, които ви вълнуват и да се запознаете с другите родители;
- Когато децата още от първия ден усетят доброжелателните отношения между родители и педагози (специалисти), със сигурност ще се справят по – бързо с новата среда;
- Бързо привикват тези деца, чиито родители са ги поверявали на грижите ту на едната баба, ту на другата, ту на гледачката или на по-големите братя и сестри. Те са открити за общуване - както с връстниците, така и с възрастните;
- Новото предизвиква тревожност при възрастните и още по – силна, при малчуганите до 3 години. Затова на детето му е необходима информация: Какво ще се прави в детската градина – ще се пее, танцува, играе, спи, яде и т.н.; С кого ще бъде там – с други деца и с госпожите, които знаят много забавни неща.
- При възможност е добре детето да се запознае предварително с бъдещите си учителки;
- Изключително важна е положителната нагласа на родителя към детската градина. Ако той вярва, че това е най-доброто място за детето му, така ще мисли и то;
- Ще сме си свършили работата като родители, ако след време чуем детето да казва: „По-бързо мамо, татко, че ще започнат без мен! Искам на детска градина! Не искам да си тръгвам от детската градина!“;
- Да научим детето отрано на добри обноски. Докъм две годишна възраст то спокойно може да помахва с ръка, да даде „въздушна целувка“, да усвои две – три „вълшебни думи“: благодаря, извинявай , здравей – (чао).Дори и да не може да ги каже, възрастните трябва непрекъснато да ги повтарят при всеки повод. В детската градина са въведени правила за децата за добри обноски и безопасно поведение;
- Уважаеми родители, не злепоставяйте детето пред други деца и възрастни със забележки и грубости! Учете детето да споделя играчките с другите деца. Поощрявайте ги по всеки повод с „браво“, „благодаря“, „ти можеш“, „хайде пак“!
- Децата са нашето огледално отражение, те подражават, затова внимавайте в собственото си поведение!
- На масата. Поведението и уменията за хранене се учат на масата. На година и половина – две малкото дете трябва да умее да държи сам лъжичката, да ползва

салфетка по време на ядене. На две и половина – три години – да се храни със затворена уста. На четири – да ползва и неостър нож, с който да си помага. На пет – да участва в сервирането, на шест – да си прави сандвичи с подготвена смес.

Адаптация към детската ясла/градина, на деца, на които им е необходимо повече време

1. Стъпки с присъствие на родител:

1.1. Основна фаза – продължителност 3 дни

- Родителят посещава* заедно с детето си детската градина през първите три дни. Престоят трябва да е съобразен с режимния момент на децата (препоръчително е посещенията да бъдат във времето за свободна игра);
- Опознаване на средата, децата и възрастните;
- Времетраенето може да се осъществи от 15 до 30 минути, като постепенно детето бъде оставяно в занималнята. По време на престоя си, детето се развежда от служител на детската градина из пространството, като му се представят децата, предлагат му се занимания и игри.
- Ако детето е пасивно, родителят се включва в заниманията и дава пример с поведението си.
- Ако детето е активно родителят се отдалечава и наблюдава, но е на пълно разположение.

1.2. Първа раздяла с родител – продължителност 15 минути

- Предприема се на четвъртия ден, но не и в понеделник
- Родителят се сбогува с детето (изключително значение на осъзната раздяла, родителя обяснява, че излиза и ще се върне да го вземе, маха с ръка) и напуска помещението;
- Ако детето плаче през цялото време, не може да бъде разсеяно и да поддържа контакт с медицинската сестра или учителя, раздялата е неуспешна и процесът стартира отначало;
- Ако след повторение на триденната фаза, детето не може да се раздели, се провежда разговор с родителите за обсъждане на причини и последващи стъпки
- Ако раздялата е успешна се преминава към фаза на стабилизиране

1.3. Фаза на стабилизиране – продължителност 2-3 седмици

- Престоят без родител постепенно се увеличава, като мед. сестра/учителите наблюдават детето;
- При успешна адаптация на петия ден детето се оставя да приспи в детската градина;

1.4. Финална фаза

Адаптацията се смята за приключила тогава, когато детето може да бъде лесно успокоено от медицинските сестри или учителите след раздяла и играе в добро настроение.

* Родителят посещава детското заведение след предварителна уговорка ръководството на ДГ. Родителят е необходимо да представи пред медицинските сестри в ДГ здравна книжка.

Екипът на Детска градина № 97 „ Изгрев“

- Възприема детето като най-висша ценност;
- Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение;
- Посреща и приема детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си главно към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие;
- Запознава се с детето, запознава децата помежду им;
- Подготвя предварително средата в групата за игра и занимания по избор на децата;
- Определя лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях;
- Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения, материали, пособия;
- Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности - образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- Подкрепя и подпомага всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност;
- Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата;
- Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение;
- Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно развиващо пребиваване на детето в детската градина;
- Не се допуска грубост, тревоги, безразличие и безучастие при проблеми на децата;
- Децата не се оставят без надзор;
- На родителите се дава своевременно и ежедневно информация и консултиране за адаптиране, постиженията и поведението на детето;
- Персоналът няма ролята на майка, на баба. Те са служебни лица, изпълняващи трудовите задължения по длъжностна характеристика; спазват професионална етика и отговорности произтичащи от длъжностите и съобразено със закона.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детска градина е предназначен за родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с деца в група на детска ясла и първа група в детската градина. Целта е при активно взаимодействие между детската градина и родителите да се постигне бърза и безболезнена адаптация на новопостъпващото дете чрез уеднаквяване подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

В резултат моделът за адаптация да допринесе за постигане на целта, да направи по-уверени и спокойни не само детето, но родителите и персонала. В този специален момент, повече от всякога, детето се нуждае от нашето себеотдаване и посвещаване в името на неговото щастие. Мисията на нашата детска градина е: „Образователния свят на детето – качествена, учеща общност за всяко дете!“. Нашата водеща теза на работа е: „Щастливи деца, доволни родители, професионална удовлетвореност!“.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към Детска градина № 97 „Изгрев“ е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина и е приет на заседание на педагогическия съвет по Протокол № 1/ 19.09.2022 г.